

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 16. junija 2011 \*

V združenih zadevah C-65/09 in C-87/09,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki sta ju vložila Bundesgerichtshof (C-65/09) in Amtsgericht Schorndorf (C-87/09) (Nemčija) z odločbama z dne 14. januarja 2009 oziroma 25. februarja 2009, ki sta prispeli na Sodišče 16. februarja 2009 oziroma 2. marca 2009, v postopku

**Gebr. Weber GmbH (C-65/09)**

proti

**Jürgenu Wittmerju,**

in

**Ingrid Putz (C-87/09)**

proti

**Medianess Electronics GmbH,**

\* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, M. Ilešič (poročevalec) in E. Levits, sodniki,

generalni pravobranilec: J. Mazák,  
sodni tajnik: B. Fülöp, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 25. februarja 2010,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Gebr. Weber GmbH R. Lindner, odvetnik,
- za nemško vlado M. Lumma in J. Kemper, zastopnika,
- za belgijsko vlado T. Materne, zastopnik,
- za špansko vlado J. López-Medel Bascones, zastopnik,

- za avstrijsko vlado E. Riedl in E. Handl-Petz, zastopnika,
- za poljsko vlado M. Dowgielewicz, zastopnik,
- za Evropsko komisijo W. Wils in H. Krämer, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 18. maja 2010

izreka naslednjo

### **Sodbo**

- <sup>1</sup> Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago člena 3(2) in (3), tretji pododstavek, Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij (UL L 171, str. 12, v nadaljevanju: Direktiva).
- <sup>2</sup> Ta predloga sta bila vložena v okviru dveh sporov, in sicer v zadevi C-65/09 med družbo Gebr. Weber GmbH (v nadaljevanju: Gebr. Weber) in J. Wittmerjem zaradi dobave talnih ploščic v skladu s prodajno pogodbo in plačila odškodnine, v zadevi C-87/09 pa med I. Putz in družbo Medianess Electronics GmbH (v nadaljevanju: Medianess

Electronics) zaradi vračila kupnine za pomivalni stroj, ki ni bil v skladu s prodajno pogodbo, v zameno za vrnitev te naprave.

## **Pravni okvir**

### *Ureditev Unije*

3 V uvodni izjavi 1 Direktive je navedeno:

„ker člen 153(1) in (3) [ES] določa, da mora Skupnost z ukrepi, ki jih sprejme po členu 95 [ES], prispevati k doseganju visoke ravni varstva potrošnikov.“

4 V uvodnih izjavah od 9 do 11 Direktive je navedeno:

„(9) ker mora biti prodajalec za skladnost blaga s pogodbo neposredno odgovoren potrošniku; [...] ker je vendarle treba omogočiti, da prodajalec po nacionalnem pravu uveljavlja regresno pravico proti proizvajalcu, predhodnemu prodajalcu v isti pogodbeni verigi ali vsakemu drugemu posredniku, razen v primeru, če se je tej pravici odpovedal; ker ta direktiva ne vpliva na načelo pogodbene svobode

v razmerjih med prodajalcem, proizvajalcem, predhodnim prodajalcem ali drugim posrednikom; ker nacionalno pravo določa pravila, ki urejajo, proti komu in na kakšen način lahko prodajalec uveljavlja regresno pravico;

- (10) ker morajo imeti potrošniki v primeru neskladnosti blaga s pogodbo pravico zahtevati neodplačno vzpostavitev skladnosti blaga s pogodbo, pri čemer lahko izbirajo med popravilom ali zamenjavo blaga, v nasprotnem primeru pa morajo imeti pravico do znižanja kupnine ali odstopa od pogodb;
- (11) ker lahko potrošnik od prodajalca najprej zahteva popravilo ali zamenjavo blaga, razen če bi bila ta sredstva nemogoča ali nesorazmerna; ker je treba objektivno določiti, ali je sredstvo nesorazmerno; ker je sredstvo nesorazmerno, če v primerjavi z drugim sredstvom povzroči nesorazmerne stroške; ker je pri določitvi nesorazmernosti stroškov odločilno, ali so stroški znatno višji kakor pri drugem sredstvu.“

5 Člen 1 Direktive z naslovom „Področje uporabe in opredelitve pojmov“ določa:

„1. Namen te direktive je približevanje zakonov in drugih predpisov držav članic o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij, da bi se zagotovila enotna minimalna raven varstva potrošnikov v okviru notranjega trga.

2. V tej direktivi:

[...]

- f) *popravilo*: v primeru neskladnosti s pogodbo pomeni vzpostavitev skladnosti potrošniškega blaga s prodajno pogodbo.

[...]“

6 Člen 2 Direktive z naslovom „Skladnost s pogodbo“ določa:

„1. Prodajalec mora potrošniku dobaviti blago v skladu s prodajno pogodbo.

[...]

5. Vsaka neskladnost zaradi nepravilne montaže potrošniškega blaga se šteje za neskladnost blaga s pogodbo, če je montaža sestavni del prodajne pogodbe in jo opravi prodajalec ali je opravljena pod njegovo odgovornostjo. Enako velja, če je potrošnik proizvod, ki ga mora montirati potrošnik, montiral nepravilno zaradi napak v navodilih za montažo.“

7 Člen 3 Direktive z naslovom „Pravice potrošnika“ določa:

„1. Prodajalec je odgovoren potrošniku za vsako neskladnost s pogodbo, ki obstaja v času dobave blaga.

2. V primeru neskladnosti ima potrošnik pravico zahtevati neodplačno vzpostavitev skladnosti blaga s pogodbo, in sicer popravilo ali zamenjavo v skladu z odstavkom 3, ali zahtevati znižanje kupnine ali odstop od pogodbe glede tega blaga v skladu z odstavkoma 5 in 6.

3. Potrošnik lahko od prodajalca najprej zahteva neodplačno popravilo ali neodplačno zamenjavo blaga, razen če je to nemogoče ali nesorazmerno.

Sredstvo šteje za nesorazmerno, če v primerjavi z drugim sredstvom prodajalcu povzroči nesprejemljive stroške, pri čemer se upoštevajo:

- vrednost, ki bi jo blago imelo v primeru skladnosti,
- pomen neskladnosti s pogodbo

in

- vprašanje, ali bi lahko potrošnik brez znatnih neprijetnosti uporabil drugo sredstvo.

Vsako popravilo ali zamenjava mora biti opravljeno v razumnem roku in brez znatnih neprijetnosti za potrošnika, pri čemer se upoštevata vrsto blaga in namen, za katerega je potrošnik blago zahteval.

4. Pojem ‚neodplačno‘ v odstavkih 2 in 3 zajema vse stroške, potrebne za vzpostavitev skladnosti s pogodbo, zlasti stroške pošiljanja, dela in materiala.

5. Potrošnik lahko zahteva ustrezno znižanje kupnine ali odstopi od pogodbe,

- če potrošnik ni upravičen niti do popravila niti do zamenjave,

ali

- če prodajalec ni uporabil sredstva v razumnem roku,

ali



- če prodajalec ni uporabil sredstva brez znatnih neprijetnosti za potrošnika.

6. Potrošnik ni upravičen do odstopa od pogodbe, če je neskladnost manjšega pomena.“

- 8 Člen 4 Direktive z naslovom „Regresna pravica“ določa:

„Če je končni prodajalec odgovoren potrošniku zaradi neskladnosti, ki izhaja iz ravnanja ali opustitve proizvajalca, prejšnjega prodajalca v isti pogodbeni verigi ali drugega posrednika, je končni prodajalec upravičen uveljavljati regresno pravico proti odgovorni osebi ali odgovornim osebam v pogodbeni verigi. Odgovorno osebo ali odgovorne osebe, proti kateri lahko končni prodajalec uveljavlja regresno pravico, skupaj z ustreznimi postopki in pogoji uveljavljanja, določa nacionalno pravo.“

- 9 Člen 5 Direktive z naslovom „Roki“ v prvem stavku odstavka 1 določa:

„Prodajalec je odgovoren po členu 3, če se neskladnost pokaže v dveh letih od dobave blaga.“

10 Člen 7 Direktive z naslovom „Zavezujoča narava določb“ določa:

„1. Pogodbene klavzule ali dogovori, sklenjeni s prodajalcem pred njegovo seznantvijo z neskladnostjo, ki posredno ali neposredno odpravljajo ali omejujejo pravice, ki jih zagotavlja ta direktiva, po nacionalnem pravu niso zavezujoče za potrošnika.

[...]“

11 Člen 8 Direktive z naslovom „Nacionalno pravo in minimalno varstvo“ določa:

„1. Pravice, ki izhajajo iz te direktive, se izvršujejo brez poseganja v druge pravice, ki jih lahko potrošnik uveljavlja po nacionalnih predpisih o pogodbeni ali nepogodbeni odgovornosti.

2. Države članice lahko na področju, ki ga ureja ta direktiva, sprejmejo ali ohranijo strožje določbe, ki so združljive s Pogodbo, da zagotovijo višjo raven varstva potrošnikov.“

*Nacionalna ureditev*

- <sup>12</sup> Člen 433(1) nemškega civilnega zakonika (Bürgerliches Gesetzbuch, v nadaljevanju: BGB) z naslovom „Obveznosti iz prodajne pogodbe“ določa:

„S prodajno pogodbo se prodajalec zavezuje, da bo stvar, ki jo prodaja, izročil kupcu tako, da bo ta pridobil lastninsko pravico. Prodajalec je zavezan kupcu izročiti stvar brez stvarnih in pravnih napak.“

- <sup>13</sup> Člen 434 BGB z naslovom „Stvarne napake“ določa:

„1. Stvar nima stvarnih napak, če ima ob prehodu nevarnosti [naključnega uničenja ali poškodovanja stvari na kupca] dogovorjene lastnosti. [...]“

- <sup>14</sup> Člen 437 BGB z naslovom „Pravice kupca v primeru napak“ določa:

„Če ima blago napako, lahko kupec pod pogoji iz naslednjih določb in če ni drugače določeno:

(1) zahteva nadomestno izpolnitev na podlagi člena 439;

(2) odpove pogodbo na podlagi členov 440, 323 in 326(5) ali zniža kupnino na podlagi člena 441;

(3) zahteva odškodnino na podlagi členov 440, 280, 281, 283 in 311a ali povračilo stroškov na podlagi člena 284.“

15 Člen 439 BGB z naslovom „Nadomestna izpolnitev“ določa:

„1. Kupec lahko kot nadomestno izpolnitev po svoji izbiri zahteva odpravo napake ali dobavo blaga brez napake.

2. Prodajalec nosi stroške, potrebne za nadomestno izpolnitev, zlasti stroške prevoza, potne stroške ter stroške dela in materiala.

3. [...] [P]rodajalec [lahko] zavrne način nadomestne izpolnitve, ki ga je izbral kupec, če bi bil ta mogoč le tako, da bi zaradi njega nastali nesorazmerni stroški. Pri tem se upoštevajo zlasti vrednost, ki bi jo imelo blago, če bi bilo brez napake, pomen napake in vprašanje, ali bi se drug način nadomestne izpolnitve lahko opravil, ne da bi bil pri tem kupec v občutno slabšem položaju. Pravica kupca je v tem primeru omejena na druge načine nadomestne izpolnitve, kar pa ne vpliva na pravico prodajalca, da pod pogoji iz prvega stavka zavrne tudi te nadomestne izpolnitve.

4. Če prodajalec zaradi nadomestne izpolnitve dobavi stvar brez napake, lahko od kupca zahteva vrnitev stvari z napako [...].“

## **Spora o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje**

*Zadeva C-65/09*

- <sup>16</sup> J. Wittmer in družba Gebr. Weber sta sklenila prodajno pogodbo za polirane talne ploščice po ceni 1382,27 EUR. Potem ko je J. Wittmer v svoji hiši položil približno dve tretjini teh ploščic, je na njih opazil lise, vidne s prostim očesom.
- <sup>17</sup> J. Wittmer je zato podal ugovor stvarne napake, ki ga je družba Gebr. Weber po dogovoru s proizvajalcem teh ploščic zavrnila. V neodvisnem dokaznem postopku, ki ga je sprožila tožeča stranka, je izvedenec sklenil, da so bile sporne lise fine sledi mikrobrušenja, ki jih ni bilo mogoče odstraniti, zato je bilo edino mogoče sredstvo zamenjava ploščic v celoti. Izvedenec je stroške te zamenjave ocenil na 5830,57 EUR.
- <sup>18</sup> Ker J. Wittmer na zahtevo po izpolnitvi obveznosti, ki je bila naslovljena na družbo Gebr. Weber, ni dobil odgovora, je pri Landgericht Kassel zoper to družbo vložil tožbo, s katero je zahteval dobavo ploščic brez napak in plačilo 5830,57 EUR. To sodišče je znižalo kupnino in družbi Gebr. Weber naložilo, naj J. Wittmerju plača 273,10 EUR, v preostalem pa je njegovo tožbo zavrnilo. Oberlandesgericht Frankfurt je na podlagi

pritožbe J. Wittmerja zoper sodbo Landgericht Kassel družbi Gebr. Weber naložilo, naj J. Wittmerju dobavi nove ploščice brez napak in mu plača 2122,37 EUR za odstranitev in odvoz ploščic z napako, v preostalem pa je zahtevek zavrnilo.

- 19 Družba Gebr. Weber je zoper sodbo Oberlandesgericht Frankfurt vložila revizijo pri Bundesgerichtshof, ki navaja, da je njegova odločitev odvisna od vprašanja, ali je pritožbeno sodišče pravilno ugotovilo, da J. Wittmer lahko zahteva povračilo stroškov odstranitve ploščic z napako. Ker J. Wittmer na podlagi nemškega prava ne bi mogel zahtevati takega povračila, je odgovor na to vprašanje odvisen od razlage člena 3(2) in (3), tretji pododstavek, Direktive, v skladu s katerim je po potrebi treba razlagati člen 439 BGB.
- 20 Bundesgerichtshof v zvezi s tem navaja, da je iz načina uporabe izraza „zamenjava“ iz člena 3(2) Direktive mogoče sklepati, da ne obstaja zgolj obveznost dobave blaga, ki je v skladu s pogodbo, ampak tudi obveznost zamenjave blaga z napako in obveznost njegove odstranitve. Poleg tega obveznost upoštevanja vrste in namena blaga iz navedenega člena 3(3), ki je povezana z obveznostjo zagotovitve skladnosti tega blaga, lahko pomeni, da obveznost prodajalca v okviru zamenjave blaga ne vključuje zgolj dobave blaga, ki je v skladu s pogodbo, ampak tudi odstranitev blaga z napako, da bi bila omogočena uporaba nadomestnega blaga v skladu z njegovo vrsto in namenom.
- 21 Bundesgerichtshof poudarja, da na navedeno vprašanje vendarle ne bi bilo treba odgovoriti, če bi družba Gebr. Weber lahko utemeljeno zavrnila povračilo stroškov odstranitve ploščic, ki niso v skladu s pogodbo, ker so ti nesorazmerni. To sodišče pojasnjuje, da na podlagi člena 439(3) BGB prodajalec lahko zavrne način nadomestne izpolnitve, ki ga je izbral kupec, ne samo če bi zaradi njega nastali nesorazmerni

stroški glede na kak drug način izpolnitve („relativna nesorazmernost“), ampak tudi če so stroški načina vzpostavitve skladnosti, ki ga je izbral kupec, nesorazmerni sami po sebi, in to tudi, če gre za edini obstoječi način („absolutna nesorazmernost“). V obravnavanem primeru bi zahteva za nadomestno izpolnitev z dobavo ploščic, ki so v skladu s pogodbo, pomenila tako „absolutno nesorazmernost“, ker bi morala družba Gebr. Weber poleg stroškov te dobave, ocenjenih na 1200 EUR, nositi stroške odstranitve ploščic, ki niso v skladu s pogodbo, v višini 2100 EUR, kar predstavlja skupni znesek 3300 EUR, ki presega prag 150 % vrednosti blaga brez napak, na podlagi katerega je sorazmernost take zahteve vnaprej ocenjena.

<sup>22</sup> Bundesgerichtshof kljub temu ocenjuje, da bi lahko bila možnost, ki jo nacionalno pravo daje prodajalcu, da nadomestno izpolnitev zavrne zaradi take absolutne nesorazmernosti stroškov te izpolnitve, nezdružljiva s členom 3(3) Direktive, za katerega se zdi, da se glede na to, kako je oblikovan, nanaša zgolj na relativno nesorazmernost. Kljub temu naj ne bi bilo izključeno, da zavrnitev, ki temelji na absolutni nesorazmernosti, spada pod pojem „nezmožnost“ iz člena 3(3), če se ne bi domnevalo, da Direktiva določa zgolj fizično nezmožnost in da se z njo prodajalcu želi naložiti nadomestna izpolnitev, ki ni ekonomsko smiselna.

<sup>23</sup> V teh okoliščinah je Bundesgerichtshof prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba določbe člena 3(3), prvi in drugi pododstavek, Direktive [...] razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni zakonski določbi, v skladu s katero lahko prodajalec, ki ni dobavil blaga, ki je v skladu s pogodbo, zavrne vrsto sredstva, ki ga zahteva potrošnik, če bi mu sredstvo povzročilo nerazumne stroške (absolutno

nesorazmerni stroški) v primerjavi z vrednostjo, ki bi jo imelo blago, če bi bilo v skladu s pogodbo, in s pomenom neskladnosti s pogodbo?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je treba določbe člena 3(2) in (3), tretji pododstavek, Direktive [...] razlagati tako, da mora prodajalec pri vzpostavitvi skladnosti blaga s pogodbo z zamenjavo blaga nositi stroške odstranitve blaga, ki ni v skladu s pogodbo, iz stvari, v katero ga je potrošnik vgradil v skladu z njegovo vrsto in namenom?“

*Zadeva C-87/09*

- 24 I. Putz in družba Medianess Electronics sta prek spleta sklenili prodajno pogodbo za nov pomivalni stroj po ceni 367 EUR, pri čemer so stroški dobave znašali dodatnih 9,52 EUR. Stranki pogodbe sta se dogovorili za dobavo do vrat bivališča I. Putz. Dobava pomivalnega stroja in plačilo kupnine sta bila izvedena, kot je bilo dogovorjeno.
- 25 Potem ko so I. Putz v njenem bivališču vgradili pomivalni stroj, se je izkazalo – ne da bi šlo za napako pri vgraditvi te naprave – da ima ta napako in da je ni mogoče popraviti.
- 26 Stranki pogodbe sta se torej dogovorili za zamenjavo omenjenega pomivalnega stroja. I. Putz je na podlagi tega od družbe Medianess Electronics zahtevala, naj poleg dobave novega pomivalnega stroja odstrani napravo z napako in vgradi nadomestno napravo ali pa naj nosi stroške odstranitve in ponovne vgraditve, kar je ta družba



zavrnila. Ker družba Medianess Electronics ni odgovorila na zahtevo po izpolnitvi obveznosti I. Putz, je ta odstopila od prodajne pogodbe.

- 27 I. Putz je tako pri Amtsgericht Schorndorf zoper družbo Medianess Electronics vložila tožbo, s katero je zahtevala vračilo kupnine v zameno za vrnitev pomivalnega stroja z napako.
- 28 V predložitveni odločbi je pojasnjeno, da je v skladu z nemškim pravom veljavnost odpovedi prodajne pogodbo odvisna od tega, ali je I. Putz družbi Medianess Electronics neuspešno določila rok za nadomestno izpolnitev pogodbe, pri čemer je zahtevala zgolj to, kar ji je ta družba dolgovala. Zato bi bilo za namene rešitve spora treba vedeti, ali je I. Putz od družbe Medianess Electronics imela pravico zahtevati odstranitev naprave z napako in vgraditev nove naprave ali pa pokritje stroškov v zvezi s tem.
- 29 Amtsgericht Schorndorf v zvezi s tem poudarja, da nemško pravo ne določa obveznosti prodajalca, ki ni odgovoren za napako, da nosi stroške odstranitve blaga z napako ali vgraditve nadomestnega blaga, tudi če je potrošnik blago z napako že vgradil v skladu z njegovim namenom, preden je opazil napako. Vendar meni, da taka obveznost lahko izhaja iz Direktive, ker je njen namen zagotavljati višjo raven varstva potrošnikov in ker v členu 3(3), tretji pododstavek, določa, da mora biti vsaka zamenjava opravljena brez znatnih neprijetnosti za potrošnika.
- 30 To sodišče navaja, da če kupcu niso povrnjeni stroški vgraditve nadomestnega blaga, mora te stroške nositi dvakrat, prvič za vgraditev blaga z napako, drugič pa za vgraditev nadomestnega blaga. Če pa bi bila dobava v skladu s pogodbo, bi jih moral nositi

le enkrat. Amtsgericht Schorndorf meni, da bi si bilo prav gotovo mogoče zamisliti, da bi moral prodajalec nositi stroške vgraditve nadomestnega blaga le, če bi bil odgovoren za napako. Toda to, da potrošniku ni mogoče očitati nobene odgovornosti in da je napako prej mogoče očitati prodajalcu kot potrošniku, naj bi upravičevalo, da ima potrošnik pravico ne glede na odgovornost prodajalca, ki lahko poleg tega napako tudi lažje uveljavlja v razmerju do proizvajalca.

31 Predložitveno sodišče glede odstranitve blaga z napako ugotavlja, da skladnost s pogodbo ne vključuje zgolj dobave blaga brez napake, ampak tudi to, da nobeno blago z napako ne ostane pri kupcu, kar govori v prid razlagi, v skladu s katero je prodajalec tisti, ki mora tako blago odstraniti. Poleg tega bi lahko to, da blago z napako ostane pri potrošniku, za tega pomenilo znatno neprijetnost. Nazadnje, zdi se, da izraz „zamenjava“ iz člena 3 Direktive pomeni, da obveznost prodajalca ni zgolj preprosta dobava nadomestnega blaga brez napake, ampak tudi zamenjava tega z blagom z napako.

32 V teh okoliščinah je Amtsgericht Schorndorf prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba določbe člena 3(2) in (3), tretji pododstavek, Direktive [...] razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni zakonski določbi, v skladu s katero prodajalcu pri vzpostavitvi skladnosti blaga s pogodbo z zamenjavo ni treba nositi stroškov vgraditve nadomestnega blaga v stvar, v katero je potrošnik blago, ki ni v skladu s pogodbo, vgradil v skladu z njegovo vrsto in namenom, če vgraditev ni bila prvotno določena s pogodbo kot obveznost?

2. Ali je treba določbe člena 3(2) in (3), tretji pododstavek, Direktive [...] razlagati tako, da mora prodajalec ob vzpostavitvi skladnosti blaga s pogodbo z zamenjavo blaga nositi stroške odstranitve blaga, ki ni v skladu s pogodbo, iz stvari, v katero ga je potrošnik vgradil v skladu z njegovo vrsto in namenom?“

## **Združitev zadev**

- 33 Glede na medsebojno povezanost zadev C-65/09 in C-87/09 jih je treba v skladu s členom 43 Poslovnika v povezavi s členom 103 Poslovnika združiti za izdajo skupne sodbe.

## **Vprašanja za predhodno odločanje**

### *Dopustnost vprašanj v zadevi C-65/09*

- 34 Družba Gebr. Weber trdi, da sta vprašanji, postavljeni v zadevi C-65/09, nedopustni. Prvo vprašanje naj bi bilo hipotetično, saj odgovor nanj ni upošteven za rešitev spora v postopku v glavni stvari. Na podlagi nemškega prava naj prodajalec, ki ni odgovoren za napako, ne bi bil zavezan, da odstrani blago, ki ni v skladu s pogodbo, tako da bi bilo treba zahtevek za povračilo stroškov te odstranitve zavrniti, in sicer ne glede na višino stroškov te odstranitve. Zaradi nedopustnosti prvega vprašanja naj bi bilo

nedopustno tudi drugo vprašanje, saj je predložitveno sodišče to vprašanje postavilo v primeru pritrdilnega odgovora na prvo vprašanje.

<sup>35</sup> V zvezi s tem je treba opozoriti, da lahko v okviru postopka na podlagi člena 267 PDEU, ki temelji na jasni delitvi nalog med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi ustreznost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato je Sodišče načeloma dolžno odločati, če se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije (glej zlasti sodbe z dne 22. junija 2006 v zadevi Conseil général de la Vienne, C-419/04, ZOdl., str. I-5645, točka 19; z dne 18. julija 2007 v zadevi Lucchini, C-119/05, ZOdl., str. I-6199, točka 43, in z dne 17. februarja 2011 v zadevi TeliaSonera, C-52/09, ZOdl., str. I-527, točka 15).

<sup>36</sup> Odločanje o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga vloži nacionalno sodišče, je mogoče zavrniti le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nikakršne zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če gre za hipotetičen problem ali če Sodišče nima na voljo potrebnih dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko koristno odgovorilo na postavljena vprašanja (glej zlasti zgoraj navedene sodbe Conseil général de la Vienne, točka 20; Lucchini, točka 44, in TeliaSonera, točka 16).

<sup>37</sup> V obravnavanem primeru pa je treba ugotoviti, da to ni tako.

<sup>38</sup> Bundesgerichtshof s svojima vprašanjema namreč prosi za razlago Direktive ravno zato, da bi lahko ugotovilo, ali je nacionalno pravo v skladu z njo, ker na podlagi tega prava prodajalec ni zavezan nositi stroškov odstranitve blaga, ki ni v skladu

s pogodbo, in ker mu je na podlagi tega prava omogočeno, da zavrne dobavo nadomestnega blaga, če so stroški te dobave nesorazmerni. Iz predložitvene odločbe prav tako izhaja, da je odgovor na ti vprašanji odločilen za rešitev spora v postopku v glavni stvari, saj Bundesgerichtshof navaja, da lahko to pravo, če je potrebno, razlaga v skladu z Direktivo. V teh okoliščinah vrstni red postavljenih vprašanj ni pomemben. Glede zadnjenavedenega vprašanja je treba prav tako poudariti, da je sama družba Gebr. Weber v stališčih o vsebini spora trdila, da je treba za odgovor na prvo vprašanje poznati obseg obveznosti zamenjave blaga, ki ni v skladu s pogodbo, iz člena 3(3) Direktive in torej dobiti odgovor na drugo vprašanje, pri čemer je predlagala, da je to vprašanje treba obravnavati najprej.

39 Ugovor nedopustnosti, ki ga je vložila družba Gebr. Weber, je treba zato zavrniti.

*Obveznost prodajalca, da nosi stroške odstranitve blaga, ki ni v skladu s pogodbo, in vgraditve nadomestnega blaga*

40 Predložitveni sodišči z drugim vprašanjem v zadevi C-65/09 ter s prvim in drugim vprašanjem v zadevi C-87/09, ki jih je treba obravnavati skupaj, sprašujeta, ali je treba člen 3(2) in (3), tretji pododstavek, Direktive razlagati tako, da mora prodajalec, kadar je z zamenjavo vzpostavljena skladnost blaga, ki ni bilo v skladu s pogodbo in ki ga je potrošnik v skladu z njegovo vrsto in namenom vgradil, preden se je pokazala napaka, bodisi odstraniti to blago iz stvari, v katero je bilo vgrajeno, in vanjo vgraditi nadomestno blago bodisi nositi stroške te odstranitve in vgraditve nadomestnega

blaga, čeprav v prodajni pogodbi ni bila določena obveznost prodajalca, da vgradi sprva kupljeno potrošniško blago.

- 41 Družba Gebr. Weber ter nemška, belgijska in avstrijska vlada ocenjujejo, da je na ta vprašanja treba odgovoriti nikalno. Menijo, da se izraz „zamenjava“ iz člena 3(2), prvi pododstavek, Direktive nanaša zgolj na dobavo blaga, ki je v skladu s prodajno pogodbo, in da ta člen zato prodajalcu ne nalaga obveznosti, ki niso dogovorjene s to pogodbo. Taki obveznosti odstranitve blaga z napako in vgraditve nadomestnega blaga naj tudi ne bi izhajali iz navedenega člena 3(3) in (4) Direktive, v skladu s katerim je zamenjava „neodplačna“ in „brez znatnih neprijetnosti za potrošnika“. Ta pogoja naj bi se namreč nanašala zgolj na dobavo nadomestnega blaga, njun cilj pa naj ne bi bil, da se prodajalcu naložijo obveznosti, ki presegajo navedeno pogodbo, niti da je potrošnik zavarovan pred stroški in neprijetnostmi, ki izhajajo iz uporabe blaga, ki ni v skladu s pogodbo, za katero je odgovoren sam. Škoda, ki je nastala zato, ker je potrošnik vgradil blago z napako, naj zato ne bi spadala na področje uporabe Direktive, ampak jo je treba, če je potrebno, uveljavljati na podlagi nacionalnega prava, ki se uporablja na področju pogodbene odgovornosti.

- 42 Španska in poljska vlada ter Komisija zagovarjajo nasprotno stališče. Španska vlada meni, da mora prodajalec nositi vse stroške v zvezi z zamenjavo blaga z napako, vključno s stroški odstranitve tega blaga in stroški vgraditve nadomestnega blaga, saj bi v nasprotnem primeru te stroške potrošnik nosil dvakrat, kar bi bilo nezdružljivo z visoko ravno varstva, ki jo predvideva Direktiva. Poljska vlada poudarja, da je cilj člena 3(3) in (4) Direktive zagotoviti, da potrošnik ne nosi nobenih stroškov v zvezi z izvajanjem ukrepov pravnega varstva, ki jih Direktiva najprej določa, in sicer s popravilom ali z zamenjavo blaga, ki ni v skladu s pogodbo. Komisija meni, da je na podlagi paralelizma med načinoma vzpostavitve skladnosti blaga z napako, ki ga določa člen 3(2) in (3) Direktive, mogoče ugotoviti, da je predmet tako zamenjave kot popravila blago v položaju, v katerem se nahaja, ko je ugotovljeno, da ni v skladu s pogodbo. Če je bilo blago, ki ni v skladu s pogodbo, že vgrajeno v skladu s svojo

vrsto in namenom, je v takem stanju predmet vzpostavitve skladnosti. Zato naj bi bilo zamenjavo treba izvesti tako, da se novo blago namesti v isti položaj, v katerem je bilo blago z napako. To, da bi potrošnik moral blago, ki ni v skladu s pogodbo, obdržati, če ga prodajalec ne bi odstranil, nadomestnega blaga pa ne bi mogel uporabljati, ker to ne bi bilo vgrajeno, naj bi tudi pomenilo „znatno neprijetnost za potrošnika“ v smislu navedenega člena 3(3).

<sup>43</sup> Najprej je treba poudariti, da je v skladu s členom 3(1) Direktive prodajalec odgovoren potrošniku za vsako neskladnost s pogodbo, ki obstaja v času dobave blaga.

<sup>44</sup> V členu 3(2) Direktive so našteje pravice, ki jih lahko potrošnik uveljavlja proti prodajalcu v primeru neskladnosti dobavljenega blaga s pogodbo. Najprej ima potrošnik pravico zahtevati vzpostavitev skladnosti blaga s pogodbo. Če take skladnosti ni mogoče doseči, lahko nato zahteva znižanje kupnine ali odstop od pogodbe.

<sup>45</sup> Glede vzpostavitve skladnosti blaga s pogodbo člen 3(3) Direktive določa, da lahko potrošnik od prodajalca zahteva neodplačno popravilo ali neodplačno zamenjavo blaga, razen če je to nemogoče ali nesorazmerno.

- 46 Sodišče je že imelo priložnost poudariti, da iz besedila člena 3 Direktive in pripravljanih del v zvezi z njo torej izhaja, da je bil namen zakonodajalca Unije, da je to, da prodajalec neodplačno vzpostavi skladnost blaga s pogodbo, bistvena sestavina varstva, ki ga potrošniku daje ta direktiva. Namen te obveznosti prodajalca, da neodplačno vzpostavi skladnost blaga s pogodbo, pa naj bo to v obliki popravila ali zamenjave blaga, ki ni v skladu s pogodbo, je varstvo potrošnika pred morebitnimi finančnimi stroški, ki bi ga odvrnili od uveljavljanja svojih pravic, če takega varstva ne bi bilo (glej sodbo z dne 17. aprila 2008 v zadevi *Quelle*, C-404/06, ZOdl., str. I-2685, točki 33 in 34).
- 47 Ugotoviti pa je treba, da če potrošnik v primeru zamenjave blaga, ki ni v skladu s pogodbo, od prodajalca ne bi mogel zahtevati, da nosi stroške odstranitve tega blaga iz stvari, v katero jo je vgradil v skladu z njegovo vrsto in namenom, in vgraditve nadomestnega blaga v isto stvar, bi mu ta zamenjava povzročila dodatne finančne stroške, ki jih ne bi imel, če bi prodajalec pravilno izpolnil prodajno pogodbo. Če bi prodajalec namreč takoj dobavil blago, ki je v skladu z navedeno pogodbo, bi potrošnik stroške vgraditve nosil zgolj enkrat in mu ne bi bilo treba nositi stroškov odstranitve blaga z napako.
- 48 Če bi člen 3 Direktive razlagali tako, da prodajalca ne zavezuje, da nosi stroške odstranitve blaga, ki ni v skladu s pogodbo, in vgraditve nadomestnega blaga, bi to torej povzročilo, da bi potrošnik zato, da bi lahko uresničeval pravice, ki mu jih daje navedeni člen, moral nositi te dodatne stroške, ki izhajajo iz tega, da je prodajalec dobavil blago, ki ni bilo v skladu s pogodbo.
- 49 V tem primeru zamenjava tega blaga ne bi bila izvedena brez stroškov za potrošnika, kar je v nasprotju s členom 3(2) in (3) Direktive.



- 50 Res je, da stroški odstranitve blaga, ki ni v skladu s pogodbo, in vgraditve nadomestnega blaga niso izrecno navedeni v členu 3(4) Direktive, ki izraz „neodplačno“ opredeljuje tako, da zajema „stroške, potrebne za vzpostavitev skladnosti s pogodbo, zlasti stroške pošiljanja, dela in materiala“. Toda Sodišče je že razsodilo, da je zakonodajalec Unije uporabil prislov „zlasti“, ker je to naštevanje zgolj indikativno, ne pa izčrpno (glej zgoraj navedeno sodbo *Quelle*, točka 31). Poleg tega so ti stroški potem tudi nujni za zamenjavo blaga, ki ni v skladu s pogodbo, in zato pomenijo „vse stroške, potrebne za vzpostavitev skladnosti s pogodbo“ v smislu navedenega člena 3(4).
- 51 Poleg tega, kot je navedla Komisija, iz sistematike člena 3(2) in (3) Direktive izhaja, da je namen obeh načinov za vzpostavitev skladnosti s pogodbo, ki sta določena v tem členu, zagotavljanje iste ravni varstva potrošnika. Ni sporno, da se popravilo blaga, ki ni v skladu s pogodbo, praviloma izvede v položaju, v katerem se to blago nahaja v trenutku, ko se pokaže napaka, tako da potrošnik v tem primeru ne nosi stroškov odstranitve in ponovne vgraditve.
- 52 Sicer pa je treba poudariti, da mora biti na podlagi člena 3(3) Direktive vsako popravilo in zamenjava blaga, ki ni v skladu s pogodbo, opravljeno ne samo neodplačno, ampak tudi v razumnem roku in brez znatnih neprijetnosti za potrošnika. Ta trojna zahteva je izraz očitne želje zakonodajalca Unije, da potrošniku zagotovi učinkovito varstvo (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo *Quelle*, točka 35).
- 53 Glede na to željo zakonodajalca izraza „brez znatnih neprijetnosti za potrošnika“ iz člena 3(3), tretji pododstavek, Direktive ni mogoče ozko razlagati, kot predlagajo nemška, belgijska in avstrijska vlada. Tako ni dvoma, da bi okoliščina, da prodajalec blaga, ki ni v skladu s pogodbo, ne bi odstranil in da nadomestnega blaga ne bi vgradil, lahko pomenila znatno neprijetnost za potrošnika, zlasti v takih situacijah, kot sta

zadevni sporni situaciji, v katerih je treba nadomestno blago zato, da bi ga bilo mogoče uporabiti v skladu z njegovim običajnim namenom, najprej vgraditi, kar zahteva predhodno odstranitev blaga, ki ni v skladu s pogodbo. Poleg tega člen 3(3), tretji pododstavek, izrecno določa, da je treba upoštevati „vrsto blaga in namen, za katerega je potrošnik blago zahteval“.

- 54 Glede izraza „zamenjava“ je treba ugotoviti, da se njegov natančen obseg razlikuje glede na različne jezikovne različice. Medtem ko se v nekaterih jezikovnih različicah, kot so španska („sustitución“), angleška („replacement“), francoska („remplacement“), italijanska („sostituzione“), nizozemska („vervanging“) in portugalska („substituição“), ta izraz nanaša na celoten postopek, na koncu katerega je blago, ki ni v skladu s pogodbo, dejansko „zamenjano“, tako da mora prodajalec storiti vse, da pride do tega rezultata, druge jezikovne različice, zlasti kot je nemška („Ersatzlieferung“), lahko napotujejo na nekoliko ožjo razlago. Toda kot poudarjata predložitveni sodišči, tudi v tej jezikovni različici navedeni izraz ne pomeni zgolj enostavne dobave nadomestnega blaga in lahko, nasprotno, pomeni obstoj obveznosti zamenjave novega blaga z blagom, ki ni v skladu s pogodbo.
- 55 Poleg tega taka razlaga člena 3(2) in (3) Direktive, ki prodajalcu v primeru zamenjave blaga, ki ni v skladu s pogodbo, nalaga, da nosi stroške odstranitve tega blaga iz stvari, v katero ga je potrošnik vgradil v skladu z njegovo vrsto in namenom, preden se je pokazala napaka, in vgraditve novega blaga, ustreza cilju Direktive, ki je, kot je navedeno v njeni uvodni izjavi 1, zagotavljanje visoke ravni varstva potrošnikov.
- 56 V okviru tega je treba poudariti, da taka razlaga prav tako ne privede do nepravilnega rezultata. Tudi če namreč prodajalec ni odgovoren za neskladnost blaga, s tem, da

je dobavil blago, ki ni v skladu s pogodbo, ni pravilno izpolnil obveznosti, h kateri se je zavezal s prodajno pogodbo, in mora torej trpeti posledice nepravilne izvršitve pogodbe. Potrošnik pa je plačal kupnino in je torej pravilno izpolnil svojo pogodbeno obveznost (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo *Quelle*, točka 41). Prav tako tega, da je potrošnik, ki je zaupal, da je dobavljeno blago v skladu s pogodbo, v dobri veri vgradil blago z napako v skladu z njegovo vrsto in namenom, preden se je pokazala napaka, ni mogoče šteti za napako, ki bi jo bilo mogoče očitati temu potrošniku.

<sup>57</sup> Zato je upravičeno, da se v položaju, ko nobena od pogodbenih strank ni odgovorna, prodajalcu naložijo stroški odstranitve blaga, ki ni v skladu s pogodbo, in vgraditve nadomestnega blaga, saj bi se tem dodatnim stroškom bilo mogoče izogniti, če bi prodajalec takoj pravilno izpolnil svoje pogodbene obveznosti, poleg tega pa so ti stroški potem tudi nujni za vzpostavitev skladnosti blaga.

<sup>58</sup> Sicer pa so finančni interesi prodajalca varovani ne samo z zastaralnim rokom dveh let, določenim v členu 5(1) Direktive, in z možnostjo, ki jo ima v skladu s členom 3(3), drugi pododstavek, Direktive, da zavrne zamenjavo blaga, če bi se tako sredstvo izkazalo za nesorazmerno, ker bi mu povzročilo nesorazmerne stroške (glej zgoraj navedeno sodbo *Quelle*, točka 42), ampak tudi s pravico, določeno v členu 4 Direktive, da vloži regresni zahtevek zoper odgovorne osebe v isti pogodbeni verigi. To, da Direktiva prodajalcu nalaga odgovornost v razmerju do potrošnika za vsako neskladnost s pogodbo, ki obstaja v času dobave blaga (glej zgoraj navedeno sodbo *Quelle*, točka 40), se kompenzira s tem, da lahko prodajalec v skladu z uporabljivimi pravili nacionalnega prava uveljavlja regresno pravico zoper proizvajalca, prejšnjega prodajalca v isti pogodbeni verigi ali drugega posrednika.

- 59 Ta razlaga člena 3(2) in (3) Direktive je neodvisna od tega, ali je bil prodajalec na podlagi prodajne pogodbe zavezan, da vgradi dobavljeno blago. Če namreč prodajna pogodba v skladu s členom 2 Direktive določa, kaj se šteje za skladnost tega blaga s pogodbo, še zlasti pa, kaj se šteje za neskladnost s pogodbo, v primeru obstoja take neskladnosti obveznosti prodajalca, ki jih ima zaradi nepravilne izpolnitve te pogodbe, ne izhajajo zgolj iz nje, ampak predvsem iz pravil glede varstva potrošnikov in zlasti iz člena 3 Direktive, s katerimi so naložene obveznosti, katerih obseg ni odvisen od določb navedene pogodbe in ki lahko, če je potrebno, presegajo obveznosti, določene v pogodbi.
- 60 Pravice, ki jih imajo potrošniki na podlagi člena 3 Direktive in katerih namen ni potrošnike postavljati v boljši položaj, kot je položaj, ki bi ga lahko imeli na podlagi prodajne pogodbe, ampak zgolj vzpostaviti položaj, ki bi obstajal, če bi prodajalec takoj dobavil blago, ki je v skladu s pogodbo, imajo za prodajalca na podlagi člena 7 Direktive zavezujočo naravo. Poleg tega iz člena 8(2) Direktive izhaja, da je varstvo, ki ga ta direktiva določa, minimalno in da države članice lahko sprejmejo strožje določbe, vendar s tem ne smejo ogroziti jamstev, ki jih je predvidel zakonodajalec Unije (glej zgoraj navedeno sodbo *Quelle*, točka 36).
- 61 Nazadnje, če prodajalec sam ne odstrani blaga, ki ni v skladu s pogodbo, in ne vgradi nadomestnega blaga, mora nacionalno sodišče ugotoviti, kolikšni so stroški, nujni za to odstranitev in vgraditev, ki jih potrošnik lahko uveljavlja.
- 62 Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da je treba člen 3(2) in (3), Direktive razlagati tako, da mora prodajalec, kadar je z zamenjavo vzpostavljena skladnost blaga, ki ni v skladu s pogodbo in ki ga je potrošnik v skladu z njegovo vrsto in namenom v dobri veri vgradil, preden se je pokazala napaka, bodisi odstraniti to blago iz stvari, v katero je bilo vgrajeno, in vanjo vgraditi nadomestno blago bodisi nositi stroške, ki so nujni

za to odstranitev in za vgraditev nadomestnega blaga. Ta obveznost prodajalca ni odvisna od tega, ali se je ta s prodajno pogodbo zavezal, da bo vgradil sprva kupljeno potrošniško blago.

*Možnost prodajalca, da zavrne plačilo nesorazmernih stroškov odstranitve blaga z napako in vgraditve novega blaga*

<sup>63</sup> Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v zadevi C-65/09 v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(3), prvi in drugi pododstavek, Direktive razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi na podlagi nacionalnega prava prodajalec lahko zavrnil zamenjavo blaga, ki ni v skladu s pogodbo, ker mu ta zamenjava zaradi obveznosti odstranitve tega blaga iz stvari, v katero je bilo vgrajeno, in obveznosti vgraditve nadomestnega blaga v to stvar, povzroča nesorazmerne stroške glede na vrednost, ki bi jo imelo blago, če bi bilo v skladu s pogodbo, in pomen neskladnosti s pogodbo.

<sup>64</sup> Družba Gebr. Weber ter nemška in avstrijska vlada menita, da je na to vprašanje treba odgovoriti nikalno. Cilj Direktive naj tako ne bi mogel biti, da se prodajalcu naložijo ekonomsko nerazumni stroški, če obstaja samo en način uskladitve s pogodbo. Besedilo navedenega člena 3(3) naj prav tako ne bi vsebovalo tega primera. Poleg tega je glede na sistematiko tega člena v takem primeru še bolj utemeljeno uporabiti merila, navedena v njegovem odstavku 3, drugi pododstavek, ki naj ne bi bila navedena izčrpno. Poleg tega, čeprav je res, da bi bila primerjava s stroški alternativnega sredstva gotovo nemogoča, bi morebitno nesorazmernost bilo mogoče preveriti na podlagi

drugih meril, določenih v tem pododstavku. Sicer pa je glede na namen te določbe, ki je varstvo prodajalca pred nerazumnimi ekonomskimi neprijetnostmi, to določbo treba razlagati tako, da zagotavlja tako varstvo tudi, če alternativno sredstvo ne obstaja.

<sup>65</sup> V nasprotju s tem se belgijska, španska in poljska vlada ter Komisija zavzemajo za pri-trdilen odgovor na navedeno vprašanje. Zatrjujejo, da iz besedila člena 3(3), drugi po-dodstavek, Direktive jasno izhaja, da se ta nanaša zgolj na relativno nesorazmernost, kar potrjuje tudi uvodna izjava 11 Direktive. Cilj navedene določbe naj bi bil izogniti se temu, da bi potrošnik lahko zlorabil svoje pravice s tem, da bi od prodajalca zahte-val en način vzpostavitve skladnosti s pogodbo, medtem ko bi se drug način izkazal za manj dragega za prodajalca in bi imel isti rezultat. Medtem ko naj bi bil namen dveh načinov vzpostavitve skladnosti s pogodbo zagotavljanje istih interesov potrošnika, in sicer izpolnitev pogodbenih obveznosti in možnost razpolaganja z blagom, ki je v skladu s pogodbo, naj subsidiarni sredstvi, in sicer znižanje kupnine ali odstop od pogodbe, ne bi omogočali ohranitve teh istih interesov. Če bi prodajalec lahko zavrnil edino mogoče sredstvo zaradi njegove absolutne nesorazmernosti, bi potrošnik lahko razpolagal le z navedenima subsidiarnima sredstvoma, kar bi bilo v nasprotju s sis-tematiko navedenega člena 3, ki daje prednost ohranjanju vzajemnih obveznosti iz prodajne pogodbe in cilju Direktive, ki je zagotavljanje visoke ravni varstva potrošni-ka. Komisija kljub temu dodaja, da ni izključeno, da bi v posebnih primerih, v katerih bi edino mogoče sredstvo pomenilo bistveno nesorazmeren strošek glede na interes potrošnika za uporabo sredstva, lahko šlo za primer nemožnosti v smislu člena 3(3), prvi pododstavek, Direktive.

<sup>66</sup> V zvezi s tem je treba spomniti, da člen 3(3), prvi pododstavek, Direktive določa, da potrošnik lahko od prodajalca najprej zahteva neodplačno popravilo ali neodplačno zamenjavo blaga, razen če je to nemogoče ali nesorazmerno.

<sup>67</sup> Navedeni člen 3(3), drugi pododstavek, pojasnjuje, da se sredstvo šteje za nesorazmerno, če v primerjavi z drugim sredstvom prodajalcu povzroči nesprejemljive stroške, pri čemer se upoštevajo vrednost, ki bi jo blago imelo v primeru skladnosti, pomen neskladnosti s pogodbo in vprašanje, ali bi lahko potrošnik brez znatnih neprijetnosti uporabil drugo sredstvo.

<sup>68</sup> Tako je treba ugotoviti, da čeprav je člen 3(3), prvi pododstavek, Direktive načeloma formuliran dovolj odprto, da bi lahko vključeval tudi absolutno nesorazmernost, navedeni člen 3(3), drugi pododstavek, izraz „nesorazmeren“ opredeljuje izključno v primerjavi z drugim sredstvom, tako da ta izraz vključuje zgolj relativno nesorazmernost. Poleg tega iz besedila in sistematike člena 3(3) Direktive jasno izhaja, da se ta člen nanaša na sredstvi, ki sta najprej določeni, in sicer na popravilo ali zamenjavo blaga, ki ni v skladu s pogodbo.

<sup>69</sup> Te ugotovitve so podprte z uvodno izjavo 11 Direktive, v kateri je navedeno, da je sredstvo nesorazmerno, če v primerjavi z drugim sredstvom povzroči nesorazmerne stroške, in da je pri določitvi nesorazmernosti stroškov odločilno, ali so stroški znatno višji kakor pri drugem sredstvu.

<sup>70</sup> Čeprav je res, kot zatrjujeta družba Gebr. Weber in nemška vlada, da so nekatere jezikovne različice te uvodne izjave 11, med drugim tudi nemška različica, nekoliko dvomne, ko se na „druga sredstva“ sklicujejo v množini, pa na podlagi veliko drugih jezikovnih različic, kot so angleška, francoska, italijanska, nizozemska in portugalska,

ni mogoče dvomiti v to, da se je zakonodajalec v navedeni uvodni izjavi – tako kot v členu 3(3) Direktive – ki je v vseh jezikovnih različicah, vključno z nemško, formulirana v ednini – nameraval sklicevati zgolj na sredstvo, ki ga ta določba najprej določa, in sicer na popravilo ali zamenjavo blaga, ki ni v skladu s pogodbo.

- 71 Zato se zdi, da je zakonodajalec Unije prodajalcu želel dati pravico, da zavrne popravilo ali zamenjavo blaga z napako zgolj, če bi to bilo nemogoče ali relativno nesorazmerno. Če se zgolj eno od teh dveh sredstev izkaže za mogoče, prodajalec torej ne more zavrniti edinega sredstva, s katerim je mogoče vzpostaviti skladnost blaga s pogodbo.
- 72 Kot so poudarile belgijska in poljska vlada ter Komisija, ta izbira zakonodajalca Unije, ki je razvidna iz člena 3(3), drugi pododstavek, Direktive izhaja iz dejstva, da Direktiva v interesu obeh pogodbenih strank daje prednost izpolnitvi pogodbe s sredstvom, ki ju najprej določa, pred odstopom od pogodbe ali znižanjem kupnine. To izbiro je poleg tega mogoče pojasniti z okoliščino, da zadnjenavedeni subsidiarni sredstvi praviloma ne omogočata zagotovitve iste ravni varstva potrošnika kot vzpostavitev skladnosti blaga s pogodbo.
- 73 Čeprav člen 3(3), drugi pododstavek, Direktive nasprotuje temu, da bi nacionalna zakonodaja prodajalcu dala pravico, da zaradi absolutne nesorazmernosti edinega mogočega sredstva to zavrne, ta člen kljub temu omogoča učinkovito varstvo legitimih finančnih interesov prodajalca, ki – kot je bilo ugotovljeno v točki 58 te sodbe – obstaja poleg varstva iz členov 4 in 5 Direktive.
- 74 V zvezi s tem je treba poudariti, da zlasti glede posebnega položaja, na katerega se sklicuje predložitveno sodišče in v katerem so stroški zamenjave blaga z napako – ki je edino mogoče sredstvo – nesorazmerni, ker je bilo treba blago, ki ni bilo v skladu



s pogodbo, odstraniti iz stvari, v katero je bilo vgrajeno, in vgraditi nadomestno blago, člen 3(3) Direktive ne nasprotuje temu, da se pravica potrošnika do povračila stroškov odstranitve blaga z napako in vgraditve nadomestnega blaga po potrebi omeji na znesek, ki je sorazmeren z vrednostjo, ki bi jo imelo blago, če bi bilo v skladu s pogodbo, in s pomenom neskladnosti s pogodbo. Taka omejitev namreč ne vpliva na pravico potrošnika, da zahteva zamenjavo blaga, ki ni v skladu s pogodbo.

<sup>75</sup> V okviru tega je treba poudariti, da je namen navedenega člena 3 vzpostaviti pravično ravnotežje med interesi potrošnika in interesi prodajalca s tem, da se potrošniku kot šibkejši pogodbeni stranki zagotovi popolno in učinkovito varstvo pred nepravilno izpolnitvijo pogodbenih obveznosti prodajalca, pri čemer pa je treba upoštevati ekonomske interese prodajalca.

<sup>76</sup> Predložitveno sodišče mora torej pri presoji, ali je v zadevi v postopku v glavni stvari treba omejiti pravico potrošnika do povračila stroškov odstranitve blaga, ki ni v skladu s pogodbo, in vgraditve nadomestnega blaga, upoštevati vrednost, ki bi jo imelo blago, če bi bilo v skladu s pogodbo, in pomen neskladnosti s pogodbo ter cilj Direktive, ki je zagotavljanje visoke ravni varstva potrošnikov. Možnost take omejitve v praksi torej ne sme povzročiti, da se pravici potrošnika do povračila teh stroškov odvzame vsebina, če je potrošnik v dobri veri vgradil blago z napako v skladu z njegovo vrsto in namenom, preden se je pokazala napaka.

<sup>77</sup> Nazadnje, če bi omejili pravico do povračila navedenih stroškov, bi bilo treba potrošniku dati možnost, da namesto zamenjave blaga, ki ni v skladu s pogodbo, v skladu s členom 3(5), zadnja alineja, Direktive zahteva znižanje kupnine ali odstopi od

pogodbe, ker to, da je potrošnik lahko dosegel skladnost blaga z napako zgolj tako, da je nosil del stroškov, zanj pomeni znatno neprijetnost.

- <sup>78</sup> Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba člen 3(3) Direktive razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi nacionalna zakonodaja prodajalcu dala pravico, da zavrne edino mogoče sredstvo, in sicer zamenjavo blaga, ki ni v skladu s pogodbo, ker mu ta zamenjava, zaradi katere je treba to blago odstraniti iz stvari, v katero je bilo vgrajeno, in vanj vgraditi nadomestno blago, povzroča nesorazmerne stroške glede na vrednost, ki bi jo imelo blago, če bi bilo v skladu s pogodbo, in pomen neskladnosti s pogodbo. Vendar ta določba ne nasprotuje temu, da je v takem primeru pravica potrošnika do povračila stroškov odstranitve blaga z napako in vgraditve nadomestnega blaga omejena s tem, da prodajalec prevzame zgolj sorazmerne stroške.

## **Stroški**

- <sup>79</sup> Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenima sodiščema, ti odločita o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. Člen 3(2) in (3) Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij je treba razlagati tako, da mora prodajalec, kadar je z zamenjavo vzpostavljena skladnost blaga, ki ni v skladu s pogodbo in ki ga je potrošnik v skladu z njegovo vrsto in namenom v dobri veri vgradil, preden se je pokazala napaka, bodisi odstraniti to blago iz stvari, v katero je bilo vgrajeno, in vanjo vgraditi nadomestno blago bodisi nositi stroške, ki so nujni za to odstranitev in za vgraditev nadomestnega blaga. Ta obveznost prodajalca ni odvisna od tega, ali se je ta s prodajno pogodbo zavezal, da bo vgradil sprva kupljeno potrošniško blago.
  
2. Člen 3(3) Direktive 1999/44 je treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi nacionalna zakonodaja prodajalcu dala pravico, da zavrne edino mogoče sredstvo, in sicer zamenjavo blaga, ki ni v skladu s pogodbo, ker mu ta zamenjava, zaradi katere je treba to blago odstraniti iz stvari, v katero je bilo vgrajeno, in vanj vgraditi nadomestno blago, povzroča nesorazmerne stroške glede na vrednost, ki bi jo imelo blago, če bi bilo v skladu s pogodbo, in pomen neskladnosti s pogodbo. Vendar ta določba ne nasprotuje temu, da je v takem primeru pravica potrošnika do povračila stroškov odstranitve blaga z napako in vgraditve nadomestnega blaga omejena s tem, da prodajalec prevzame golj sorazmerne stroške.

Podpisi